

Messziről jött emberek

Korea múltja, jelene és jövője

TÍMÁR PÉTER

1988 szeptemberében, a „szocialista” országok közül elsőként, Magyarország szerződést kötött, majd pár hónapra rá diplomáciai kapcsolatra lépett Dél-Koreával, ami akkor a mi részünkről nagyon jelentős és bátor politikai lépés volt. Máig így tartják ezt számon Dél-Koreában is, és ezzel indokolták, hogy a dél-koreai kortárs fotóművészet hét meghatározó fotográfusuk: CHO Daeyeon, KANG Woongu, KIM Jungman, KWON Taegyun, LEE Gapchul, PARK Jongwoo és SEO Heunkang képei által reprezentáló – és valóban reprezentatív – kiállításuk első helyszínéül Magyarországot választották. A tárlat a Hopp Ferenc Ázsiai Művészeti Múzeumban 2016. május 6. és augusztus 28. között volt látható.

A kiállítás elé Baki Péter, a Magyar Fotográfiai Múzeum igazgatója írt bevezetőt, melyet az alábbi mondattal kezdett: „Az Imaging Korea kiállítás képanyaga első pillantásra meglepően az európai fotográfiai kultúrán nevelkedett nézőt. Meglepő számúra az, hogy a kiállításon szereplő hét fotográfus látásmódja mennyire európai. Nem hasonlít rá, hanem azzal megfeleltethető.”

Nem tudom, létezik-e ennek a kitételnek, hogy *európai fotográfiai látásmód*, olyan definíciója, ami alapján a meghatározó ismérvek pontosan számon kérhetőek (gyanítom, nincsen), az állításon mégsem szeretnék mint egyszerű szóvirágon átlépni. Azért nem, mert látszólag jól értelmezhető a kijelentés. Európa ugye a fotográfia bölcsője, itt alakult ki a fotográfia nyelve, és ez a nyelv, amit lám, a dél-koreaiak is elsajátítottak, mint valami híd biztosítja köztünk gondolataink áramlását.

Ennek a nyelvnek van egy könnyebben megfogható, formai része: a leképezés, a kompozíció, a tónusok, vagyis a „látvány”. Ami talán a legfontosabbat, a kompozíciót, vagyis a kellemesnek, jónak tartott arányokat illeti, ezek mélyen a természetben gyökereznek: az aranymetszés is megtalálható a növényi szárak elágazásában, rügyei, levelei elhelyezkedésében. Ezek a dolgok tehát tőlünk, európaiaktól, ázsiaiaktól függetlenül léteznek, mi csupán felismertük, manifesztaáltuk, törvényre merevítettük a természet arányrendszerét. A látható felszín többi része, az éleség, a szemcsézet, a tónusrend, a kép hordozójának tárgyi mi volta döntően a technika által determinált, a technika pedig erősen globalizált: ebből a szempontból éppen annyi joggal nevezhető egy ázsiai illetőségű kép „európainak”, mint fordítva, egy európai „ázsiaiak” (és közben Amerikáról nagyvonalúan megfeledkeztünk).

A lényeg azonban nem ez. A fotográfia közvetítő eszköz. Gondolatok, érzések egyes embereket (az alkotókat) képek ké-

szítésére ösztönöznek, és ezek a képek más emberekben (a befogadóknak) gondolatokat, érzéseket keltenek. Hogy ez a közvetítés sikeres-e, az átvitel milyen határfokú, vagyis hogy az alkotó érzései, gondolatai és a kép által a befogadóban keltett érzések, gondolatok között mekkora az összhang, azt a kép minősége befolyásolja ugyan, de – és ez a legfontosabb – döntően az alkotó és a befogadó kulturális azonossága, különbözősége határozza meg. És ez az, amin a vizuális nyelv „nemzetköziségének” mítosza megbukik.

A kiállításon szereplő fotográfiák valóban „otthonosaknak” tűnnek. Ezt az otthonosság-érzést persze főképpen az okozza, hogy újságokból, a televízióból, filmekből rengeteg apró momentum (látványelem: arcvonások, házak, ruhák, tájak) épült be az emlékezetünkbe tudatosan és tudat alatt, tehát ami valójában egzotikus, azt is, felületesen, ismerősként kezeljük. De ne áltassuk magunkat azzal, hogy jelen esetben a mi „európai” értelmezésünknek a valósághoz sok köze van. Számomra tökéletes bizonyítékot adott erre az alkotókkal való, megnyitó előtti beszélgetés. Elhangzott ott, hogy az egész kiállítás egy fogalom köré szerveződött. Ez a fogalom koreai írással: **한**, kínaiul írva: **恨**, magyar hivatalos átírással pedig „han” (fonetikus [hán]). A beszélgetés egyik magyar résztvevője segítséget kért a fotográfusoktól: mint mondta, éveken keresztül élt és dolgozott Dél-Koreában, beszéli is a nyelvet, de mindez kevés volt neki ahhoz, hogy ezt a fogalmat megértse. Ezután körbejárt a mikrofon, és a művészek egymás után próbálták elmagyarázni a „han” jelentését, részben rendre ellent is mondván az előző magyarázatnak. A számukra alapvető, meghatározó dolog verbálisan, európai ember számára egyszerűen megfogalmazhatatlan.

Hogy valamennyire értsük, miről van szó, ide citálok egy számunkra talán kielégítő (de egy koreai számára bántóan leegyszerűsített, pontatlan, ezért elfogadhatatlan) magyarázatot: *A „han” a közösen átélt szenvedés (büntetlen igazságtalanság, elnyomás, elszigeteltség stb.) érzése, de egyúttal a remény is, hogy a jövőben mindannyiukra már egy jobb sors vár. A „han”-érzés ennek ellenére passzív, azaz ez a nagy kollektív bánat, fájdalom vagy akár harag nem kiált bosszút, inkább türelemre int, mert hisznek abban, hogy a sok igazságtalanság egyszer biztosan igazságot szül.* (<http://keletihangulat.blogspot.hu/2013/12/korea-han-ok-oroszaga.html>)

A néző, ha meglepődik ezeknek a képeknek az „európaiságán”, csak azért teszi, mert abban a hitben él, hogy az, és csak az van, amit lát, vagy látni vél. Ahogy teát is iszunk, és „zsusit” eszünk és karatézunk is, csak azt ne higgyük, hogy *tudjuk* is, mit csinálunk.

Már csak egy kérdés van a végére. Ha ennyire reménytelen

© PARK JONGWOO

számunkra a *dekódolás*, miért ez az egész küzdelem? A feladat annyi, mint a Világnak a megismerése. Lehetetlen, de törekedni kell rá, és örülni minden apró részsikernek. Egy ázsiai valószínűleg hamarabb tudna európaivá válni, mint viszont, de arra talán képesek vagyunk, hogy alázattal csodáljuk, a látottak mögött még távlatokat tudva, egy számunkra alig elérhető kultúra

nagyszerűségét. A trend most éppen nem erre mutat, pedig ez az egyedül helyes irány. Ezeknek a képeknek nem az a küldetésük, hogy általuk megismerjük Dél-Koreát, hanem, hogy kíváncsiságot ébresszenek az ország, a nép és a kultúrája iránt. Nézegetni, gyönyörködni addig is lehet, de látni, az a megismerés igyekezetének-eredményének a jutalma lesz. ■

Stúdió felszerelés otthonra olcsón!

1-202-1653 • info@artwork.hu
www.artwork.hu • I. ker. Ostrom u. 6.

Photo
artwork.hu

© CHO DAEYEON

© CHO DAEYEON

© CHO DAEYEON

© KIM JUNGMAN

© KIM JUNGMAN

© KIM JUNGMAN

© SEO HEUNKANG

© KWON TAEGYUN

© SEO HEUNKANG

© KWON TAEGYUN

© KANG WOONGU

© KANG WOONGU

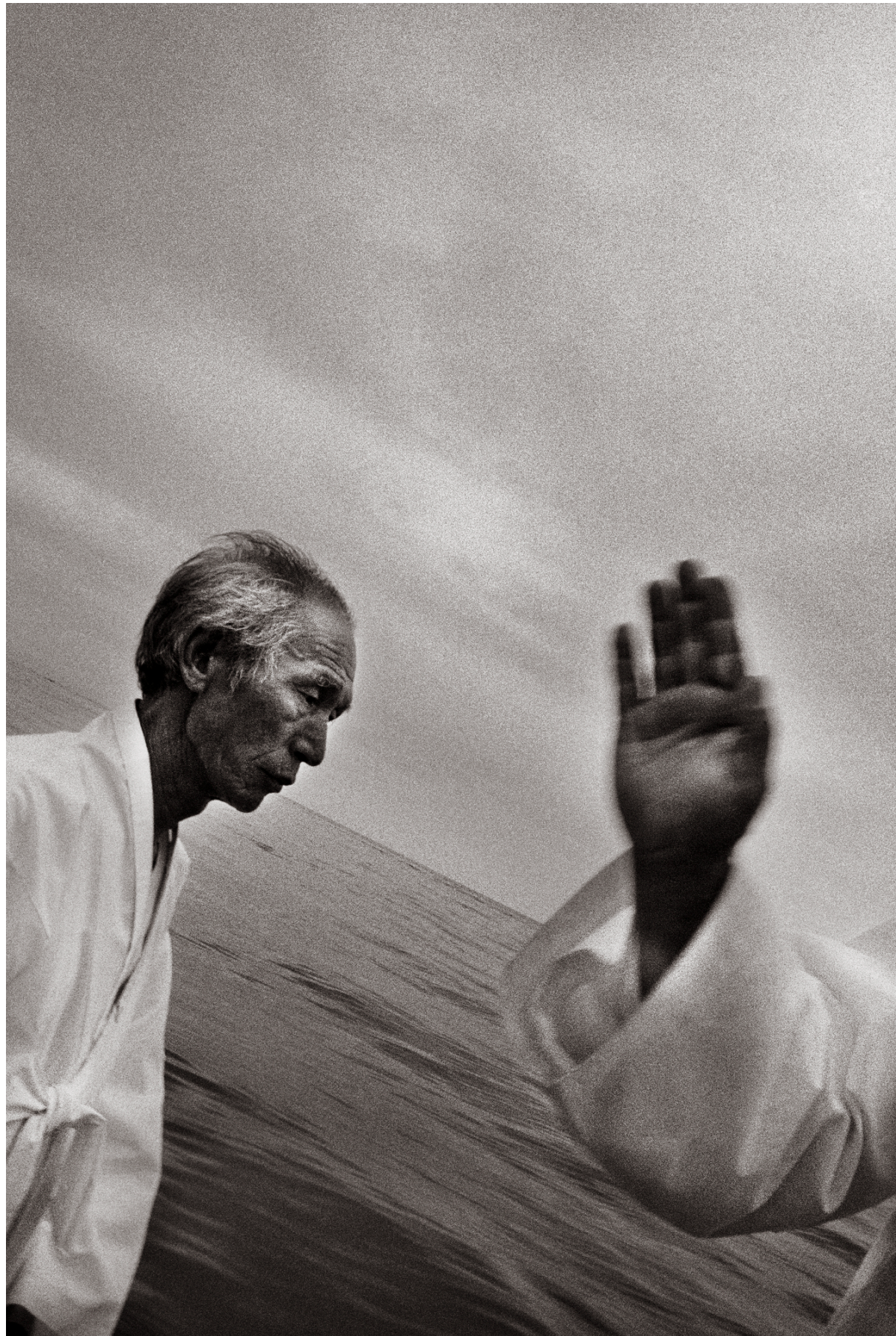

© KANG WOONGU

© KANG WOONGU

© LEE GAPCHUL

© LEE GAPCHUL

© LEE GAPCHUL